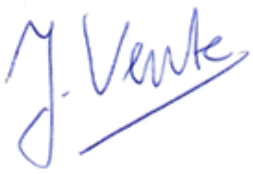
Eerste Voortgangsrapportage 2020
Programma Veenweiden Krimpenerwaard
(periode januari tot en met juni 2020)

15 oktober 2020

Halfjaarlijkse rapportage
Periode: januari 2020 tot en met juni 2020

Opgesteld	**Akkoord Stuurgroep**
Programmamanager	*Voorzitter*
K. Kapteijn	J. Vente
Handtekening: 	*Handtekening:*
Datum: *30 oktober 2020*	*Datum:* *30 oktober 20202*

Inhoudsopgave

Deel I 5
Juli 2020: stand van zaken en vooruitblik 5
Deelprogramma Natuur 5
1 Algemeen 5
2 Realisatiestrategie 6
2.1 Besluitvorming Plannen 6
2.2 Beheer 6
2.3 Grondverwerving/Onteigening 7
2.4 Zelfrealisatie 7
2.5 Uitvoeringsfase inrichting 8
3 Communicatie 9
3.1 Communicatie met grondeigenaren 9
3.2 Communicatie met het gebied 9
Deelprogramma Landbouw 10
Deelprogramma Recreatie 12

Leeswijzer:
Deze publieksversie van de voortgangsrapportage bevat in het kort een overzicht van activiteiten en resultaten van de **periode januari t/m juni 2020** en een vooruitblik op de komende periode. De informatie is openbaar en kan voor diverse communicatieve doeleinden worden gebruikt.

Deel I

Juli 2020: stand van zaken en vooruitblik

Deelprogramma Natuur

1 Algemeen

De stuurgroep heeft eind 2019 het Programmaplan 2020 vastgesteld. Daarin is opgenomen wat beoogde inzet voor 2020 is. Deze voortgangsrapportage bestrijkt de periode van januari tot en met juni 2020. De eerste helft van 2020 is vooral gericht geweest op de planvorming van zelfrealisatoren en de gesprekken met betrokkenen die dat vergt.

Scopewijziging : vereenvoudiging afspraken en verlenging uitvoering tot eind 2026
In mei – juli zijn ambtelijk met de provincie afspraken gemaakt over de verlenging die nodig is voor de uitvoering, van eind 2021 naar eind 2026. Die afspraken worden momenteel gevat in een addendum op de Uitvoeringsovereenkomst 2017-2021. Dit addendum moet in 2020 worden vastgesteld door GS, PS, de raad van gemeente Krimpenerwaard en de Algemene Vergadering van het Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard worden geïnformeerd over de aanvullende afspraken.
In dit addendum wordt tevens de afspraak vastgelegd dat het Programmabureau voor de natuuropgave een maximaal totaalbudget heeft van € 95,1 miljoen, dat ontschot kan worden ingezet en waarvan het risico van overschrijding, evenals eventueel voordeel ingeval van onderbesteding, tot een maximum van 4 miljoen euro 50/50 wordt verdeeld over de provincie en stuurgroep. Jaarlijks legt de stuurgroep verantwoording af over de voortgang, om vinger aan de pols te houden. De eindafrekening van de realisatie vindt uiterlijk eind 2027 plaats.

Tegelijk is de afspraak over budgetontschotting en risicoverdeling aanleiding om de voortgangsrapportages als deze te versimpelen; het Programmabureau zal nog dit jaar een voorstel doen voor een ‘dashboard’ waarmee op hoofdlijnen de voortgang van realisatie in beeld wordt gebracht.

Realisatiestrategie
In juli is aanvang gemaakt met het uitwerken van de realisatiestrategie en inkoop-/aanbestedingsstrategie die op hoofdlijnen in het Programmaplan 2020 al was geschetst. In het najaar van 2020 zal dit worden uitwerkt in een werkplan 2021-2026 (met aanpak en planning). Hiertoe is tijdens een eerste ‘heidag’ van het Programmabureau op 9 juli 2020 al aanvang genomen, dat zal tijdens een 2e heidag verder worden geconcretiseerd. Ook is gestart met de inkoop- en aanbestedingsstrategie. Samen krijgt dat zijn beslag in een werkplan (aanpak en planning voor 2021) dat eind 2020 door de stuurgroep moet worden vastgesteld. Een belangrijk uitgangspunt is dat de uitvoering gefaseerd wordt uitgevoerd, om de verstoringen in het gebied voor agrariërs en bedrijven, omwonenden en ook voor de natuur, zo veel mogelijk te beperken.

Personele veranderingen
Sinds 1 september is de nieuwe Programmamanager formeel gestart. Eerder was hij in deeltijd geleidelijk begonnen. Ook is een nieuwe projectleider resp. ecoloog geworven, zodat geen sprake meer is van onderbezetting. Voor het werkplan 2021 en verder, zal opnieuw bekeken worden wat er nodig is aan expertise en op welke wijze het Programmabureau zich kan organiseren.

2 Realisatiestrategie

2.1 Besluitvorming Plannen

Bestemmingsplan
In september 2019 is het bestemmingsplan in werking getreden. Het bestemmingsplan wordt *onherroepelijk* na uitspraak van de Raad van State inzake de 16 beroepschriften. Hoewel er vertraging is vanwege corona, is de verwachting dat de zitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in 2020 zal plaatsvinden. De uitspraak volgt mogelijk pas in 2021.

Koninklijk Besluit tot onteigening
Eind mei was de telefonische hoorzitting over het ontwerp-Koninklijk Besluit dat gronden aanwijst ter onteigening vanwege de natuurplannen in de Krimpenerwaard. Indieners van zienswijzen die hadden aangegeven om gehoord te worden, kwamen aan bod.
Mogelijk wordt naar aanleiding van de hoorzitting het ontwerp-Koninklijk Besluit aangepast. Dit ontwerp gaat dan voor advies naar de Raad van State. Na dat advies wordt het Besluit uiterlijk op 6 november 2020 door de Koning getekend. Daarna wordt het gepubliceerd.

Peilbesluit
Het Peilbesluit is in november 2018 vastgesteld. De terinzagelegging van het peilbesluit zal plaatsvinden nadat het Bestemmingsplan onherroepelijk is, naar verwachting eind 2020/begin 2021. Afhankelijk van de uitspraak van de RvS op het bestemmingsplan moet het Peilbesluit mogelijk worden aangepast.

Beleidsregel mesttoepassing
Op 14 juli 2020 is de beleidsregel mesttoepassing kleine particuliere zelfrealisatoren vastgesteld door de gemeenteraad van Krimpenerwaard. Het is als bijlage bij het inrichtingsplan gevoegd (dat weer bijlage is bij het bestemmingsplan).

Uitmijnproef
Om natuurdoeltype vochtig hooiland en nat schaalland te realiseren wordt over het algemeen afplaggen in combinatie met peilverhoging toegepast. Afplaggen kent voor- en tegenstanders. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard op 5 maart 2019 is daarom afgesproken dat er een uitmijnproef plaatsvindt om te komen tot een wetenschappelijk onderbouwde uitspraak. Zo wordt duidelijk of en in welke mate afplaggen of uitmijnen een effectieve maatregel is om vochtig hooiland of nat schraalland te realiseren. Op 8 juli 2020 is vergunning verleend voor de aanleg van de proefvelden in Veerstalblok en Kattendijksblok. In juli 2020 is de proef gestart. De proef wordt uitgevoerd door het Louis Bolk Instituut (LBI).

2.2 Beheer

Natuurbeheercollectief
De ontwerp-statuten voor het beheercollectief zijn in de eerste helft van 2020 opgesteld en worden nu voor consultatie voorgelegd aan de achterban, de stuurgroep en de provincie.
De reacties worden besproken in het bestuur van het Natuurbeheercollectief i.o.
De definitieve statuten cq. de oprichtingsakte passeert in het derde kwartaal van dit jaar.
Parallel wordt gewerkt aan de samenwerkingsovereenkomst tussen de provincie Zuid-Holland en het Natuurbeheercollectief. De ondertekening daarvan eind dit jaar verwacht.

Beheerplan

De rol van het beheerplan is een punt van discussie tussen programmabureau, provincie en het Natuurbeheercollectief i.o. Overleg hierover volgt.

2.3 Grondverwerving/Onteigening

In het voorjaar hebben de stukken in het kader van de administratieve onteigenings-procedure ter inzage gelegen. Een verzoek vanuit de agrarische sector om de zienswijzeprocedure uit te stellen (vanwege corona) is door de Corporate Dienst afgewezen.
In totaal zijn 21 zienswijzen ingediend, inclusief een ontvankelijk verklaarde zienswijze door Duurzame Waterbeheersing en Landbouw Krimpenerwaard (DWLK), zij zijn geen partij is in de onteigeningsprocedure.
Elf indieners hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid hun zienswijze toe te lichten in een hoorzitting. Vanwege corona werden in mei een telefonische hoorzittingen gehouden.

Koninklijk Besluit voor onteigening zal 6 november 2020 worden geslagen. Dan wordt duidelijk voor welke gronden de juridische onteigeningsprocedure kan worden gestart en voor welke gronden goedkeuring wordt onthouden. De komende periode worden de voorbereidingen getroffen om de laatste schriftelijke aanbiedingen te doen in het kader van de gerechtelijke onteigeningsprocedure. Taxateurs updaten momenteel hun taxaties, want de taxaties dienen up-to-date te zijn. Grondeigenaren worden in het kader van de grondverwerving van tevoren benaderd. Dit is een aankondiging van een laatste aanbod.

2.4 Zelfrealisatie

In het eerste en tweede kwartaal zijn de gesprekken met grondeigenaren om tot zelfrealisatie te komen, voortgezet. De beoordeling van de ingediende zelfrealisatieplannen (basisnatuurplannen en natuurinrichtingsplannen) vindt dit najaar plaats. Een enkel plan is momenteel in het stadium om over te gaan naar een vaststellingsovereenkomst of een uitvoeringsovereenkomst.

Ingeval de zelfrealisatieplannen (basisnatuurplannen en ondernemingsplannen), die de grondeigenaren zelf opstellen, worden goedgekeurd, worden vervolgens vaststellingsovereenkomsten (ingeval er ook grondtransacties mee gemoeid zijn) en uitvoeringsovereenkomsten gesloten met de provincie. Hiervoor is een stappenplan opgesteld.

De zelfrealisatoren moeten aan de hand van hun ingediende plannen aantonen dat zij het bestemmingsplan realiseren binnen de kaders van het vastgestelde bestemmingsplan en bijbehorende inrichtingsplan. Het opstellen van plannen door de grondeigenaren en het beoordelen van die plannen door het programmabureau is een tijdrovend proces. Het programmabureau toetst aan de criteria van bestemmingsplan en inrichtingsplan, waarbij gekeken wordt in hoeverre maatwerk mogelijk is bij het realiseren van de natuurdoelen zonder dat wordt afgeweken van de vastgestelde kaders. Het doel is om in de tweede helft van 2020 alle ingediende plannen systematisch te beoordelen. De indieners krijgen de mogelijkheid om hun plannen toe te lichten.

Deelgebied	Eigendom	Pacht	Eigendom	Pacht	Eigendom	Pacht	Eigendom	Pacht
	Binnen NNN	Binnen NNN	Binnen NNN	Binnen NNN	Binnen NNN	Binnen NNN	Buiten NNN	Buiten NNN
	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
	Geel/oranje (agr. medegbr)	Geel/oranje (agr. medegbr)	Blauw (natuur)	Blauw (natuur)	Groen (natuur)	Groen (natuur)		
Veerstalblok	52	50	29	66	0	0	162	11
Oudeland	0	0	5	19	0	0	7	0
Middelblok	12	100	0	0	0	0	3	0
Kattendijksblok	0	60	0	0	0	0	3	0
Den Hoek	0	0	7	0	0	0	20	0
De Nesse	0	0	4	0	0	0	0	0
Bilwijk	11	0	18	0	10	7	15	0
Achterbroek	0	0	4	30	0	0	4	0
	74	210	67	115	10	7	214	11

Totaal eigendom ZR binnen NNN	151
Totaal pacht ZR binnen NNN	332

	Totaal dossiers	Waarvan lopende dossiers (in behandeling)
Veerstalblok	10	9
Oudeland	2	2
Middelblok	2	2
Kattendijksblok	1	2
Den Hoek	3	1
De Nesse	1	1
Bilwijk	6	4
Achterbroek	1	1
	26	22

Toelichting onderste tabel:
In deze tabel zijn de hoeveelheden dossiers per deelgebied uiteengezet. De eerste kolom "totaal dossiers" omvat per deelgebied het aantal agrariërs/particulieren die in gesprek zijn voor zelfrealisatie. De kolom daarna geeft inzicht in de dossiers die in behandeling zijn.

2.5 Uitvoeringsfase inrichting

Er is gestart met de nadere uitwerking van de realisatiestrategie, waaronder een inkoop- en aanbestedingsstrategie. Het programma van eisen (PVE's) met betrekking tot de watermaatregelen (waterwerken en randvoorwaardelijke watermaatregelen) is nader uitgewerkt. Tevens is een voorstel uitgewerkt voor de locatie van de peilscheidingen.

In de tweede helft van het jaar vindt besluitvorming plaats over de realisatiestrategie en de aanpak locatie peilscheidingen. Vooruitlopend op de totale realisatiestrategie wordt besloten welke onderdelen/gebieden eerder uitgevoerd kunnen worden, het benutten van het "laaghangend fruit". Tevens wordt in deze periode de aanpak benutting BTW-compensatie uitgewerkt.

<u>Uitvoering</u>
Het opstarten van de (voorbereiding van de) uitvoering is tijdelijk stilgelegd: het risico op verstoring van de lopende procedures met betrekking tot beroepszaken bestemmingsplan en het verkrijgen van het Koninklijk Besluit betreffende de onteigening waren te groot. Zodra meer duidelijkheid is over planning en uitkomst procedures in het kader van het bestemmingsplan en de onteigening zal de voorbereiding van de uitvoering weer ter hand worden genomen.

3 Communicatie

3.1 Communicatie met grondeigenaren

Eind 2019 hebben alle potentiële zelfrealisatoren een brief ontvangen over de behandeling van ingediende zelfrealisatieplannen en de onderbezetting in het programmabureau. In de brief belooft het programmabureau om vóór eind januari 2020 contact op te nemen met elke ontvanger. Dat is gelukt. Vanwege corona lopen de contacten met grondeigenaren nu vooral per telefoon.
In september 2020 hebben alle potentiële zelfrealisatoren een brief ontvangen over het beoordelingsproces van de door hen ingediende natuurplannen.
Vanwege corona zijn er geen excursies of bijeenkomsten gehouden in de eerste helft van 2020.

3.2 Communicatie met het gebied

De communicatie met niet-direct betrokkenen in de Krimpenerwaard richtte zich op meer algemene nieuwsfeiten, gepubliceerd op de eigen website.
Zo zijn er nieuwsberichten verschenen over de volgende zaken:

- terinzagelegging onteigeningsplannen
- verslag van de telefonische hoorzitting bij Raad van State over onteigening
- weidevogeltellingen in Berkenwoude – De Nesse
- vijf weidevogels in Krimpenerwaard hebben een zender gekregen en kunnen gevolgd worden via de website.
- introductie van de nieuwe programmamanager.

Verder is er in februari een halfjaarlijkse Raadsinformatiebrief opgesteld voor de gemeenteraad van Krimpenerwaard, met de stand van zaken inzake verwerving en onteigening. In april is de halfjaarlijkse nieuwsbrief verzonden.

Deelprogramma Landbouw

Proeftuin Krimpenerwaard

In januari 2018 heeft de gemeenteraad de uitgangspuntennotitie Adaptieve Landbouw vastgesteld. In het verlengde hiervan is de Proeftuin 'Trots op Krimpenerwaard' opgestart. Een leer- en experimenteeromgeving voor agrariërs, ondernemers en wetenschappers om te komen tot een toekomstbestendige landbouw. Er is een stuurgroep en een expertgroep. De expertgroep is samengesteld uit stakeholders uit de Krimpenerwaard.
In het eerste kwartaal van 2020 is de samenstelling van de Stuurgroep Proeftuin 'Trots op Krimpenerwaard' gewijzigd. Stuurgroeplid Arie Verhorst is de nieuwe voorzitter. Verder neemt sinds juli 2020 Jan Oostdam namens het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard deel aan de Stuurgroep. Ook Tineke Vermeulen en Mark Verdoold, agrariësr in de Krimpenerwaard, zijn lid geworden. Met deze nieuwe leden wordt de verbinding met het gebied sterker vorm gegeven.

In de eerste helft van 2020 heeft de stuurgroep Proeftuin 'Trots op de Krimpenerwaard' driemaal vergaderd. In de (digitale) vergadering van 2 juli 2020 zijn aanvullende projecten op het jaarplan 2020 vastgesteld. De Expertgroep heeft op 28 mei een (digitale) vergadering gehouden.

De Proeftuin 'Trots op Krimpenerwaard' is september 2018 gestart. Er zijn vervolgens verschillende onderzoeken en pilots uitgevoerd in 2018 en 2019. Enkele projecten vallen binnen de Regiodeal Bodemdaling Groene Hart. In april 2020 is besloten de looptijd van de Proeftuin te verlengen tot eind 2021. Zo is de looptijd en verantwoording gelijk aan de Regiodeal Bodemdaling Groene Hart.
De tweede helft van de Proeftuin (2020-2021) staat in het teken van het ondersteunen en coachen van agrariërs. Zij krijgen o.a. coaching bij het bepalen van de koers van hun onderneming. De eerste groep van agrariërs is gestart met dit traject. In het najaar van 2020 wordt dit traject opgeschaald naar drie groepen. De doelgroep is dan breder; naast agrariërs nemen ook adviseurs en erfbetreders deel aan het traject.

Door agrariërs in het gebied zijn 11 nieuwe projectvoorstellen voor onderzoeken ingediend. Vier projecten worden dit najaar uitgevoerd:
- Duurzame Kavelpaden (onderzoek),
- Met minder druk meer lucht aan de bodem (demo-dag),
- Marktkans voor hooimelk (verkennend onderzoek),
- Energierijk gewas telen op veengrond (onderzoek).

Regiodeal Bodemdaling Groene Hart

De gemeenten Alphen, Gouda en Woerden hebben het initiatief genomen voor het indienen van een regiodeal Bodemdaling bij het ministerie van LNV. Voor de regiodeal zijn acht bodemdaling-gerelateerde projecten aangemeld. O.a. projecten van Proeftuin 'Trots op de Krimpenerwaard'. In februari 2020 is de subsidie beschikking ontvangen.

Klimaatslimboeren - Onderwaterdrainage Vlist

Gedurende de afgelopen 2 jaar is een project voorbereid om 350 ha onderwaterdrainage aan te leggen in de polders bij Vlist. Het project is geïnitieerd en gefaciliteerd door de gemeente Krimpenerwaard het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. In juni 2020 is de subsidiebeschikking ontvangen. Najaar 2020 start de aanleg.
Het project heeft de volgende doelen:
- Vermindering van de maaivelddaling van 10-50%, verminderde uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt door inklinking en oxidatie van de veenbodem (met name CO_2) en verbetering van de waterkwaliteit (nutriënten) door aanleg van onderwaterdrainage op 366 ha veengrond en de monitoring van het resultaat.
- Een duurzame bedrijfsvoering op ca. 20 bedrijven door het uitwerking van bovenwettelijke maatregelen en verbeteren van de biodiversiteit in slootkanten/

perceelranden en het creëren van een betere habitat voor weidevogels. Hierbij wordt gewerkt met twee studiegroepen.
- Het creëren van een optimale situatie voor weidevogels door het vernatten van percelen. Hiervoor vindt peilgestuurde onderwaterdrainage plaats bij vier deelnemende agrarische bedrijven.

Mestverwaarding

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard is afgesproken dat er wetenschappelijk onderzoek komt naar het toepassen van bewerkte drijfmest op gronden met de bestemming 'Natuur' of op gronden met een andere bestemming waar de bestemming 'Natuur' wordt nagebootst. In 2016 is echter al onderzoek gedaan naar toepassing van verwaarde drijfmest in natuurgebieden (weidevogelgebieden). Vanuit de Proeftuin Krimpenerwaard is recent (juni 2020) een bureaustudie uitgevoerd naar de toepassing van de verschillende mestsoorten in natuurgebieden en de effecten hiervan. Er wordt bekeken of er nog aanvullend onderzoek nodig is. Het is van belang dat er meer in het algemeen een plan voor de mestaanpak in het NNN komt. Het Programmabureau zal dat aankaarten bij het collectief en de provincie.

Klimaatakkoord, Veenweiden

In november 2019 is het landelijke klimaatakkoord ondertekend. Hierin zijn de volgende opgaven opgenomen voor de veenweidegebieden:
- Beperken van CO2-emissie uit de bodem,
- Verduurzaming van de (melk)veehouderij,
- Aanpak: brede veenweideproblematiek: integraal en gebiedsgericht.

Door provincie, gemeente en waterschap is een procesaanpak opgesteld. Najaar 2020 wordt gestart met het opstellen van de veenweidestrategie voor korte, middellange termijn en doorkijk naar lange termijn. De provincie heeft een regierol, faciliteert het proces en brengt inhoud in.

Op weg naar een New Deal

In een ontwerpend onderzoek 'Op weg naar een New Deal tussen boer en maatschappij in de Krimpenerwaard' dat begin juli is verschenen, laat het College van Rijksadviseurs (onafhankelijk adviescollege) zien hoe de transitie naar een duurzame, landschapsinclusieve landbouw in de Krimpenwaard vorm kan krijgen. In het onderzoek worden de klimaatopgaven voor de Krimpenerwaard nader uitgewerkt. Hiermee wordt een ontwikkelingsrichting geschetst voor een klimaatbestendige en duurzame Krimpenerwaard. Het onderzoek dient als bouwsteen voor de veenweidestrategie.

Boeren, adviseurs, provincie, hoogheemraadschap en gemeente hebben aan het rapport meegewerkt.
https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/adviezen-publicaties/publicatie/2020/07/09/landschapsinclusieve-landbouw-pilot-krimpenerwaard

Deelprogramma Recreatie

Natuurontwikkeling in de Krimpenerwaard wordt gecombineerd met duurzame landbouw, verbeteren van waterkwaliteit en ruimte voor recreatie. Provincie, gemeente en hoogheemraadschap werken hiervoor samen met natuur- en recreatieorganisaties.

Kwaliteitsimpuls

Groenalliantie Midden-Holland werkt in het programma Kwaliteitsimpuls Groenalliantie aan het verbeteren van recreatiegebieden in het Groene Hart. Doel is de gebieden nog aantrekkelijker te maken voor recreanten. Het motto daarbij is: 'Meer te doen, meer te beleven, beter te zien'.
Het recreatiegebied het Krimpenerhout is opgeknapt en er zijn allerlei nieuwe voorzieningen gekomen. Zo is er een speeleiland gekomen, is er schoon zwemwater en een twee keer zo breed strand. Het recreatiegebied heeft nu een entreegebouw Hier is informatie te vinden over het recreatiegebied. Ook zijn er toiletvoorzieningen.
Er is een 'open zone' in het bos gecreëerd, hier zijn bijenkasten geplaatst.
Bestaande wandelroutes zijn verbeterd en nieuwe thematische routes aangelegd om de landschappelijke beleving te versterken. Rondom de zwemplas loopt nu een wandelpad. Daarnaast is er een nieuwe wandelroute naar Krimpen a/d Lek. Na afronding van de werkzaamheden, voorjaar 2020, werd het gebied in korte tijd erg populair bij recreanten.
Op dit moment wordt er door de Groenalliantie gewerkt aan een hondenverordening.

Kwrd Box

In het kader van Support Your Locals is de Krimpenerwaard Box gelanceerd tijdens de Corona-crisis. Een boodschappendoos vol met ambachtelijke streekproducten uit de Krimpenerwaard. In dit project werkten 24 lokale ondernemers samen om 11 weken lang een verrassende Kwrd box voor inwoners en bedrijven te realiseren.

Cheese Valley

Cheese Valley is een samenwerking tussen vier gemeenten: Gouda, Woerden, Bodegraven-Reeuwijk en Krimpenerwaard. Cheese Valley is een van de toeristische iconen van het Groene Hart. In het voorjaar 2020 was Cheese Valley de locatie van de eerste digitale persreis van het Nederland Bureau voor Toerisme en Congressen. Daarnaast was in juli 2020 de officiële onthulling van een nieuwe mini-expo in de Gouda Cheese Experience, om de samenwerking op toeristisch gebied te vieren van de vier deelnemende gemeenten aan Cheese Valley.

Fietspad F441

Met de toezegging van de Groenalliantie in februari 2020 is de financiering van het laatste deel van de Noord-Zuid fietsverbinding geregeld. De fietsverbinding loopt van Benedenkerk naar het Beijersche. De voorbereiding is in volle gang. Uitvoering start in najaar 2020.